

FINANČNÍ INFORMATIKA A ANALÝZA

2025/2026

Přednášky: Pavel Nový
KIV – UC 305
Tel.: +420 377 632 411
E-mail: novyp@kiv.zcu.cz
Web: www.kiv.zcu.cz/~novyp

Cvičení: Pavel Nový
(cvičení je vedeno konzultační formou v době dané rozvrhem, tj. **čt.** od **13.00** do **14.40**, **UC305**, nebo v úředních hodinách)

Úřední hodiny: **Út**, od 12.00 do 14.00, UC305

Finanční informatika a analýza

6 kr. 3 + 2 Z, Zk

Informační systémy a jejich aplikace v oblasti finančního a nákladového účetnictví. Analýza principů podvojného účetnictví, datové struktury a informační vazby v systémech pracujících na principu podvojnosti. Způsoby sdružování informací do finančních výkazů, bilanční kontinuita, definice vazeb finančního účetnictví na daňovou soustavu, sledování a modelování finančních toků. Metody finanční analýzy na bázi klasické výkazové analýzy a provozní poměrové analýzy, pyramidové struktury ukazatelů, poměrové ukazatele, soustavy testů pro posouzení finančního zdraví firmy.

Tematický obsah přednášek

1. Informační systém firmy – význam a funkce účetnictví, rozdělení majetku ve firmě, tok majetku ve firmě, zákon o účetnictví, základní pojmy, aktiva a pasiva firmy, rozvaha a její struktura.
2. Náklady a výnosy, zisk a ztráta, bilanční princip a osamostatnění výnosů a nákladů, výsledovka. Vliv výnosů a nákladů na rozvahu. Jednoduchý účet, princip podvojnosti v informačním systému firmy.
3. Účetní soustavy podle zákona o účetnictví, jejich vývoj a současný stav, soustava podvojného účetnictví a daňová evidence, jednookruhové a dvouokruhové účetnictví, účetnictví finanční a vnitropodnikové.
4. Informační systém na bázi podvojného účetnictví, syntetické a analytické účty, účtový rozvrh, hlavní kniha, deník, struktura účtové osnovy, účetní cyklus, zápis účetního případu.
5. Hmotný a nehmotný majetek, účetní a daňový odpis, pořízení a vyřazení z užívání, oceňování majetku. Zásoby, pořízení, oceňování zásob, skladové hospodářství, způsoby evidence v informačním systému účetnictví, inventarizace majetku.
6. Daňová soustava, přímé a nepřímé daně, daně z příjmu a daň z přidané hodnoty, daňové zatížení fyzické osoby, návaznost na zákony o *zdravotním a sociálním pojištění*, problematika mezd, daně a mzdy v informačním systému účetnictví.
7. Bilanční kontinuita, účetní závěrka – dílčí, roční a mimořádná. Výkaz o majetku a závazcích, výkaz příjmů a výdajů, výkaz peněžních toků. Kontrolní systém účetnictví.
8. Aktivace, změna stavu vnitropodnikových zásob, časové rozlišení nákladů a výnosů, dohadné položky, opravné položky, kurzové rozdíly, rezervy. Vliv těchto operací na hospodářský výsledek, členění hospodářského výsledku, daň z příjmů a její vliv na hospodářský výsledek.
9. Finanční analýza, reklasifikace účetních výkazů, silné a slabé stránky účetních výkazů. Provozní a finanční analýza firmy. Soubor poměrových ukazatelů, finanční polštář, ukazatele likvidity, řízení aktiv, řízení dluhu, rentability a tržní hodnoty.
10. Syntetický pohled na finanční zdraví firmy, pyramidové struktury ukazatelů, rovnice důvěryhodnosti firmy, tzv. Altmanův test, vícerozměrná klasifikace, tzv. Quick test na finanční a výnosovou stabilitu firmy.
11. Výnosnost investovaného kapitálu, ekonomická přidaná hodnota EVA (Economic Value Added).
12. Benchmarkingový diagnostický systém finančních indikátorů INFA.

Doporučená literatura

- [1] Kovanicová, D.: *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. aktualizované vydání, Polygon, Praha, 2012, ISBN BP-03411-K.
- [2] Kovanic, P., Kovanicová, D.: *Poklady skryté v účetnictví I. a II. díl*. Polygon, Praha, 1995.
- [3] Warren, S. C., Fess, E. P.: *Financial Accounting*. South-Western Publishing Co., Ohio, 1988.
- [4] Warren, S. C., Fess, E. P.: *Accounting Principles*. South-Western Publishing Co., Ohio, 1987.
- [5] Blaha, Z., Jindřichovská, I.: *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. Management Press, Praha, 2006, ISBN 80-7261-145-3.
- [6] Kislingerová, E., Hnilica, J.: *Finanční analýza - krok za krokem*. C.H.Beck po praxi, ISBN 80-7179-321-3, Praha, 2005.
- [7] Dluhošová, D.: *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Ekopress, ISBN 80-86119-58-0, Praha, 2006.
- [8] Sedláček, J.: *Účetní data v rukou manažera*. Computer Press, Brno, 1999.
- [9] Kralicek, P.: *Základy finančního hospodaření*. Linde Praha a.s., Praha, 1993.
- [10] Vysušil, J.: *České a americké účetnictví*. Montanex a.s., Praha, 1998, ISBN 80 85780-97-6.
- [11] Groebner, D.F., Shannon, P.W.: *Business Statistics*. Merrill Publishing Company, Ohio, 1989.
- [12] Macík, K.: *Účetnictví pro manažerskou praxi*. ISBN 80-7169-914-4, Grada Publishing, Praha, 2000.
- [13] Synek, M.: *Manažerská ekonomika*. ISBN 80-247-9069-6, Grada Publishing, Praha, 2000.
- [14] Maříková, P., Mařík, M.: *Moderní metody hodnocení výkonnosti a oceňování podniku*. ISBN 80-86119-36-X, Praha, 2001.
- [15] Lazar, J.: *Manažerské účetnictví, kontrola a řízení nákladů v praxi*. ISBN 80-7169-985-3, Grada Publishing, Praha, 2001.
- [16] **Zákony :**
 - Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví ve změnách a doplnění zákonem č.117/1994 Sb
 - Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č.588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č.337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
 - Zákon č.592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění
 - Zákon č.589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Zadání semestrální práce

A. Úloha „ Informační systém soukromé firmy “

1. Pro účely vypracování semestrální práce zvolte vhodnou strukturu soukromé firmy (majitel OSVČ + minimálně jeden zaměstnanec, firma je plátcem DPH, účtuje v účetnictví podle **ČÚS pro podnikatele**, dosavadní činnost firmy je alespoň 1 rok) s jasně definovaným předmětem podnikání.

Jako aktuální účetní období uvažujte kalendářní rok **2025**.

2. Pro Vámi zvolený typ firmy, na základě znalosti účetních případů v minulém účetním období a pro předpokládané účetní případy v běžném roce, *navrhněte* účtový rozvrh pro účtování v systému účetnictví. Všechny účetní případy rozložené do celého účetního období zaúčtujte metodami a prostředky účetnictví (deník, hlavní kniha), proveďte roční závěrku a sestavte standardní výkazy typu: **ROZVAHA, VÝSLEDOVKA, CASH-FLOW**.

Do základních účetních případů uskutečněných během účetního období *minimálně* patří: pohyb peněžních prostředků, zúčtovací vztahy s dodavateli a odběrateli, pořízení a prodej hmotného a nehmotného majetku, nákup a prodej zásob, zboží, služeb a výrobků (sklad materiálu!), účtování účetních odpisů (!!! pro daňové účely výpočet daňových odpisů !!!), metody aktivace, úvěry, mzdy, individuální spotřeba, rezervy, opravné a dohadné položky, kurzové rozdíly, ... , daň z příjmů, zdravotní pojištění, příspěvek na sociální zabezpečení, daň z přidané hodnoty, příp. spotřební daň ...

Počet účetních případů se bude pohybovat kolem **100**, účtování mezd se do tohoto počtu nepočítá (účtování mezd jasně označte).

Důležitý je uzavřený cyklus účtování pro celé účetní období (= kalendářní rok).

3. Pro účetní případy, viz bod 2), sestavte také systém vedení **daňové evidence** a tyto účetní případy evidujte tímto systémem daňové evidence; vypočítejte výsledek hospodaření firmy podle daňové evidence. Popište a vysvětlete konkrétní rozdíly ve výsledku hospodaření proti výsledkům v účetnictví.

B. Úloha „ Finanční analýza firmy “

Vypracujte finanční analýzu Vámi vybrané *existující* soukromé firmy (**akciové společnosti**); vybírejte společnosti, které vedou účetnictví podle **ČÚS pro podnikatele**, tj. podle Českého účetního standardu) na základě uveřejněných výročních zpráv minimálně za **šest účetních období** (je nutná nejen znalost výsledků hospodaření, ale i příloh jednotlivých účetních závěrek; předpokládaná zpracovávaná účetní období jsou: **2019 – 2024**, popř. 2018 – 2023). Kromě poměrových ukazatelů také použijte metodu analýzy tzv. vícerozměrnou klasifikaci a ukazatel ekonomické přidané hodnoty EVA. Podle dostupnosti dat porovnejte výsledky s oborovými průměry, viz doporučené odkazy a tabulky na stránkách FIA:

<http://www.kiv.zcu.cz/~novyp/fia/fia.html>.

Pro porovnání výsledků analýz použijte diagnostický systém **BENCHMARKING** podle metodiky INFA–MPO ČR (klasifikace **CZ NACE** od r. 2007).

Aktuální dostupnost dat v systému **BENCHMARKING** je do období **2019** (období vždy nastavujte pro [1 – 4 Q] ≈ odpovídá celému účetnímu období).

Proveďte rozbor vývoje vybraných ukazatelů v čase.

<https://www.mpo.gov.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/>

Podmínky pro získání zápočtu a zkouška :

Zápočet:

1. do **16. 10. 2025** každý student e–mailem (novyp@kiv.zcu.cz) zvolí vhodnou strukturu podnikatelského subjektu pro vedení informačního systému soukromé firmy, viz úloha A semestrální práce;
2. do **16. 10. 2025** každý student e–mailem (novyp@kiv.zcu.cz) zaregistruje vybranou společnost pro finanční analýzu, viz úloha B semestrální práce; kontrolujte svůj výběr podle rezervací na stránkách:
<http://www.kiv.zcu.cz/~novyp/fia/fia-rezervace.html>
3. úspěšné absolvování testu ze základních znalostí FIA;
datum konání testu: **11. 12. 2025** od 10.30 do 12.00 v **UC329**;
změna termínu a místa konání testu je vyhrazena; případná změna, čas a místo konání bude oznámeno na www stránkách FIA & formou hromadného e-mailu;
náhradní / opravný termín:
pouze jeden a bude vypsán ve zkouškovém období ZS 2025/2026;
4. odevzdání vypracované semestrální práce, viz. zadání;
5. mezní termín pro získání zápočtu z FIA 2025/2026 je **20. 2. 2026**.

Zkouška:

1. splnění podmínky pro získání zápočtu z FIA,
2. obhajoba semestrální práce + doplňující otázky,
3. hodnocení $\approx$ výsledek testu, hodnocení vlastní semestrální práce a její obhajoby, doplňující otázky.

Pozor: semestrální práce musí být odevzdána min. **3 celé pracovní dny** před termínem zkoušky, resp. udělováním zápočtů!

HELP:

- vzorový výpočet - Metrostav ... *použijte pro finanční analýzu, úloha B*
[metrostav-analyza 2015-2016.xls](#)
- učební text - Benchmarking - Metrostav (příklad 2015-2016)
[metrostav-bench-2015-2016.zip](#)
- učební text – Daňová evidence (deník) ... *použijte pro úlohu A*
[danova evidence-vzor.xls](#)

Plzeň 19. 8. 2025

Pavel Nový